

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Pyralis & Salamàndra num sint fabulosæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

C A P V T XLVIII.

De illis elementorum monstris, qua in dubium vocantur, ut de Pyrali, Salamandra, Phœnice, Scylla, Charybdi, Sirenibus, piscibus fossilibus, Unicornæ, Sphinge, Centauris, &c.

Uta Poëtæ, neque pauca historici memorant, quæ neque auctoritatem, neque fidem videntur habere sufficientem. Nempe quoniam,

Tarda solet magnis rebus inesse fides.

Sed si illi, quorum ea de re notio est, æstiment, & fidem pleraque merentur, & obtinent auctoritatem; quamvis nonnulla, etiam quæ testes habent, careant veritate: ut difficile sit vera falsis permixta seligere. Inter hæc sunt monstra quæpiam diuersis elementis tributa. Ab igne incipiamus, cui, quod nihil gigneret, Vesta & Vestales virgines in sacerdotium sunt datæ. Et Ouidij carmen est:

Nataq; de flamma corpora nulla vides.

Plinij tamen verba hæc sunt. *Gignit aliqua & contrarium natura elementum. Siquidem in Cypræ ararijs fornacibus ex medio igni, maioris muscæ magnitudinis volat, pennatum quadrupes: appellatur pyralis, à quibusdam pyrausta. Quamdiu est in igne, vivit: cum euasit longiore paulo volatu, emoritur.* Facit huius muscæ mentionem etiam Laërtius in vita Pyrrhonis, vbi inter animalia, sine congressu nata ponit, *qua in igne viuunt, qua πυρρίβια vocantur.* Demus non scintillas ignis, non stricturas æris euolantes pro eiusmodi muscis aspici; demus exhalantes vapores materiamque eiusmodi animalibus gignendis etiam in ære non deesse; demus aridas bestiolas ad breue tempus non comburi; certè vim flammæ diu non poterunt sustinere. Quid est enim, quod vis flammæ non vincat? Fabulam igitur olet siue intra, siue extra ignem hæc musca. *Sicut salamandra, animal lacerti figura, stellatum, numquam nisi magnis imbribus proveniens, & serenitate deficiens. Huic tantus rigor, ait Plinius, ut ignem tactum extinguat, non alio modo, quam glacies.* Vidi ego

I.

Plin. lib. 11. cap. 36.

Laert. lib. 9. de vitis Philosoph.

Plin lib. 10. cap. 67.

M m m 3 talem

talem in ignem coniectam, vixit sanè aliquamdiu erumpere, non valens, & maculis trallucentibus splenduit, sed ignem etiam modicum non extinxit extincta ipsa, non sine graui fatore. Quamuis etiam mortuam flammæ diu vorantes non consumsere. Denique in finem abiecta est, ne, vt naribus, ita etiam toti corpori pestem crearet. Etsi ergo Salamandra aliquid est, fabulosis tamen aucta est; qualiscumque imago corporum, in inferno vrendorum, non comburendorum.

II.

Phœnix, si animal, ac si tale animal est, quale describitur, & ad duo elementa ignem atque aërem pertinet, & maxime monstruosum est, *unica semper auis*, neque ex ovo prodens, & incredendæ viuacitatis. Hanc non solum Græci & Latini Poëtæ Hesiodus, apud Plutarchum, Antiphanes apud Athenæum, Ouidius, Lucanus, Statius Papinius, alijque carminibus suis celebrauerunt; sed asseruerunt etiam multi historici & graues scriptores Ethnorum, Herodotus, Horus Apollo Niliacus, Seneca, Pomponius Mela, Plinius, Solinus Plinij a secula, Ælianus, Philostratus, Lampridius, in Heliogabalo, Dion Cassius, Sextus Aurelius Victor in Claudio, Artemidorus Daldianus, Æneas Platonius, & alij. Sed Placet ante alios audire Tacitum eautè de hac aue ista memorantem. *Paulo Fabio, Lucio Vitellio Coss. post longum seculorum ambitum auis Phœnix in Ægyptum venit, prabuitq; materiam doctissimis indigenarum, & Græcorum, multa super eo miraculo differendi, de quibus congruunt, & plura ambigua, sed cognitu non absurda promerit. Sacrum soli id animal, & ore ac distinctu pennarum à ceteris auibus diuersum; consentiunt, qui formam eius describere. De numero annorum varia traduntur, maxime vulgatum quingentorum spatium. Sunt qui asseuerent, mille quadringentos sexaginta unum interijci, prioresq; alites Sesostride primùm, post Amaside dominantibus, deinde Ptolomæo, qui ex Macedonibus tertiu regnauit, in ciuitatem, cui Heliopolis nomen, aduolauisse multo ceterarum volucrum comitatu, nouam faciem mirantium. Sed antiquitas quidem obscura; inter Ptolomæum, ac Tiberium minus decenti quinquaginta anni fuerunt. Vnde nonnulli falsum hunc Phœnicem, neque Arabum è terris credidère, nihilq; v'surpauisse ex his,*

Hesiod. apud
Plutarch. de
orac. defectu,
Athen lib. 14
cap. 25. Ouid,
l. 5. Metam.
Lucan. lib. 6.
Stat. l. 2 & 3.
Siliu Claud.
l. 1. in laudes
Stiliconis.
Herodot. l. 2.
Horus Hiero-
glyph 32. Se-
nec. ad Lucill.
lib. 5. ep. 42.
Pom. Mel.
lib. 3. 9. Plin.
lib. 10. nat.
hist. cap. 2.
Solin. c. 36.
Ælian de
hist. animal.
lib. 5. cap. 57.
Phil. in vita
Apollonij.
Dion Cassius
lib. 58. in fine.
Daldian. de
semnior. in-
terpr. lib. 4.
c. 49. Tacit.
Annal. lib. 5.